

BIBLIOGRAFIA

BERAN, H. "A Liberal Theory of Secession." *Political Studies*. Núm. 32 (1984), p. 21-31

BILBAO UBILLOS, J. M. "El proceso de gestación de un nuevo cantón de la confederación helvética: la secesión del Jura". *Historia constitucional* [en línia]. Núm. 7 (2006)
<<http://www.historiaconstitucional.com/index.php/historiaconstitucional/article/viewFile/70/57>> [consulta: 18-07-2013]

BOGDANDY, A. Von [et al.]. "Reverse Solange—Protecting the Essence of Fundamental Rights against EU Member States." *Common Market Law Review*. Núm. 49 (2012), p. 489–520

BOSSACOMA, P. "Competències de la Generalitat sobre regulació i convocatòria de consultes populars". *Revista d'Estudis Autònoms i Federals* [en línia]. Núm. 15 (2012), p. 241-286.
<<http://www20.gencat.cat/docs/governacio/IEA/documents/publicacions/ref/2012/15/arxiu/Bossacoma.pdf>> [consulta: 18-07-2013]

BUCHANAN, Allen. *Justice, legitimacy, and self-determination: moral foundations for international law*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2004. 319 p.

BUCHANAN, Allen. "Rawls's Law of Peoples: Rules for a vanished Westphalian World". *Ethics*. Vol. 110, núm. 4 (2000), p. 697-721

BUCHANAN, Allen. "Theories of Secession". *Philosophy & Public Affairs*. Volume 26, Issue 1 (January 1997), p. 31–61

BUCHANAN, Allen. *Secession. The Morality of Political Divorce from Fort Sumter to Lithuania and Quebec*. Boulder: Westview, 1991. 174 p.

CAPLAN, Richard. *Europe and the recognition of new states in Yugoslavia*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 229 p.

CASSESE, A. *Self-determination of Peoples: A Legal Reappraisal*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. 393 p.

CONNOLLY, Christopher K. *Independence in Europe* [en línia]: *Secession, Sovereignty, and the European Union*. Rochester (New York): Social Science Electronic Publishing, 2013. 69 p.
<http://www.elsingulardigital.cat/cat/downloads2/us_justice_dep..pdf> [consulta: 18-07-2013]

CORCUERA ATIENZA, J. "Soberanía y Autonomía. Los Límites del "Derecho a Decidir" (Comentario de la STC 103/2008)". *Revista Española de Derecho Constitucional*. Núm. 86 (2009), p. 303-341

COSTA, Josep. "On theories of secession: minorities, majorities and the multinational State". *Critical Review of International Social and Political Philosophy*. Vol. 6, núm. 2 (2003), p. 63-90

CRAWFORD, J. *The Creation of States in International Law*. 2nd ed. Oxford: Clarendon Press; New York: Oxford University Press, cop. 2006. 870 p.

CRAWFORD, J. "Annex A: Referendum on the Independence of Scotland—International Law Aspects". En: *Scotland analysis: devolution and the implications of Scottish independence* [en línia]. Norwich: TSO, 2013. 111 p. <https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/79417/Scotland_analysis_Devolution_and_the_implications_of_Scottish_Independan..._1_.pdf> [consulta: 18-07-2013]

DION, Stéphane. *La Política de la claridad: discursos y escritos sobre la unidad canadiense*. Madrid: Alianza Editorial, cop. 2005. 371p.

DION, Stéphane. "Why is Secession Difficult in Well-Established Democracies? Lessons from Quebec". *British Journal of Political Science*. Volume 26, Issue 02 (April 1996), p. 269-283

EDWARD, David. *Scotland and the European Union* [en línia]. [Posted on December 17 (2012) *Scottish Constitutional Futures Forum*] <<http://www.scottishconstitutional futures.org/OpinionandAnalysis/ViewBlogPost/tabid/1767/articleType/ArticleView/articleId/852/David-Edward-Scotland-and-the-European-Union.aspx>> [consulta: 18-07-2013]

EDWARD, David. "EU law and the separation of member states". *Fordham international law journal* [en línia]. Vol. 36, núm. 1151 (2013), p. 1151-1168

<http://www.parlament.cat/portal/pls/portal/intradesca.descarrega?p_id=17225> [consulta: 27-01-2014]

També disponible la traducció catalana: [Legislació europea i separació d'estats membres](#)

EVANS, Huw. *Law and legitimacy* [en línia]: *the denial of the catalan voice*. Brussels: Centre Maurits Coppieters, 2013. 14 p.

<<http://www.ideasforeurope.eu/wp-content/uploads/2013/12/CMC-3249-PAPER-thedenialofthecatalanvoice-2811133.pdf>> [consulta: 27-01-2014]

També disponible la traducció catalana: [Llei i legitimitat: La negació de la veu catalana](#)

FELIU I TORRENT, Dolors. *Manual per la independència: ara és l'hora, catalans!*. Barcelona: Angle, 2013. 239 p.

FERNÁNDEZ MANJÓN, D.; TORRADO SANCHE, J. "Autodeterminación en sistemas democráticos. El caso de la consulta en Euskadi". *Revista Vasca Administración Pública*. Núm. 83 (2008), p. 281-314

FERRERES COMELLA, Victor. *The Secessionist Challenge In Spain* [en línia]: *An Independent Catalonia?*. [Apunt fet el 22 de novembre de 2012 al Blog

of the International Journal of Constitutional Law and ConstitutionMaking.org]

<<http://www.iconnectblog.com/2012/11/the-secessionist-challenge-in-spain-an-independent-catalonia/>> [consulta: 18-07-2013]

FERRET, J. *Catalunya i els drets històrics (L'aplicabilitat a Catalunya de la disposició addicional primera de la Constitució)*. Barcelona: IEA, 2001. 52 p.

FERRET, J. "Nació, símbols i drets històrics". *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*. Núm. 12 (2011), p. 44-60

GELLNER, Ernest. *Nations and nationalism*. Chichester [etc.]: John Wiley & Sons, 2006. 152 p.

GILLILAND, Anthony. "Secession within federations, a deficit in current theory of secession". En: *Jahrbuch des Föderalismus 2012* [en línia]. *Föderalismus, Subsidiarität und Regionen in Europa*. Baden-Baden: Nomos. 2012. P. 39-49

<<http://www.nomos-shop.de/assets/downloads/9783832978327 lese01.pdf>> [consulta: 18-07-2013]

GOUNIN, Yves. "Les dynamiques d'éclatement d'États dans l'Union européenne: casse-tête juridique, défi politique". *Politique étrangère* [en línia]. Núm. 4 (2013), p. 11-22

<<http://www.ifri.org/downloads/yvesgouninpe42013.pdf>> [consulta: 27-01-2014]

HANNIKAINEN, Lauri. "La autonomía en Finlandia: la autonomía territorial de las islas Åland y la autonomía cultural del pueblo indígena saami". *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*. Núm. 17 (Abril 2013), p. 71-106

<<http://www20.gencat.cat/docs/governacio/IEA/documents/publicacions/realaf/2013/17/Arxiu%20REAF%2017/realaf17.pdf>> [consulta: 18-07-2013]

HERRERO DE MIÑÓN, Miguel. *Derechos históricos y constitución*. Madrid: Taurus, cop. 1998. 343 p.

JIMÉNEZ PIERNAS, Carlos. "Los principios de soberanía e integridad territorial y de autodeterminación de los pueblos en la opinión consultiva sobre Kosovo: Una oportunidad perdida". *Revista española de derecho internacional*. Vol. LXIII, núm. 1 (2011), p. 29-54

KEATING, M. *The independence of Scotland. Self-government & the Shifting Politics of Union*. Oxford: Oxford University Press, 2009. 320 p.

KEATING, M. "Rethinking sovereignty. Independence-lite, devolution-max and national accommodation". *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*. Núm. 16 (2012), p. 9-28

KELSEN, H. *Teoría General del Estado*. Granada: Editorial Comares, 2002. CXCI, 710 p.

KLABBERS, J., ed. [et al.]. *State Practice Regarding Succession and Issues of Recognition: the Pilot Project of the Council of Europe*. The Hague: Martinus Nijhoff, 1999. 528 p.

KYMLICKA, Wil. *Multicultural citizenship: a liberal theory of minority rights*. Oxford [etc.]: Clarendon, 1995. VII, 280 p.

KYMLICKA, Wil. *Fronteras territoriales. Una perspectiva liberal igualitarista*. Madrid: Editorial Trotta, 2006. 80 p.

LASAGABASTER, I. *Consulta o Referéndum. La necesidad de una nueva reflexión jurídica sobre la idea de democracia*. Bilbao: LETE Argitaletxea, 2008. 256 p

LENIN, V. I. *El derecho de las naciones a la autodeterminación*. Barcelona: DeBarris, 2000. 160 P.

LÉVESQUE, M.; PELLETIER M. *Les Référendums au Québec* [en línia]: *Bibliographie*. Québec: Bibliothèque de l'Assemblée nationale du Québec, 2005. 83 p.
<<http://www.assnat.qc.ca/fr/publications/fiche-bibliographie-referendums.html>> [consulta: 18-07-2013]

LÓPEZ BOFILL, H. "L'evolució jurídica cap a un Estat Propi". *Revista Catalana de Dret Públic*. Núm. especial STC 31/2010 (2010), p. 485-493.

LÓPEZ BOFILL, H. *Nous estats i principi democràtic*. Barcelona: Centre d'Estudis de Temes Contemporanis: Angle, 2009. 77 p.

LÓPEZ BOFILL, H. *La independència i la realitat. Bases per a la sobirania de Catalunya*. Palma de Mallorca: Ed. Moll, 2004. 176 p.

LÓPEZ GONZÁLEZ, J. L. *El referéndum en el sistema español de participación política*. Valencia: Universidad Politécnica de Valencia, 2005. 119 p.

LÓPEZ HERNÁNDEZ, Jaume. "Del dret a l'autodeterminació al dret a decidir: un possible canvi de paradigma en la reivindicació dels drets de les nacions sense estat". *Quaderns de recerca* [en línia]. Núm. 4 (2011)
<<http://www.unescocat.org/fitxer/3373/QR4%20okxweb.pdf>> [consulta: 18-07-2013]

MACEDO, Stephen; BUCHANAN, Allen (eds.). *Secession and self-determination*. New York : New York University Press, 2003. X, 323 p.

MANCINI, S. "Secession and Self-Determination". En: *The Oxford handbook of comparative constitutional law*. Oxford: Oxford University Press, cop. 2012. xix, 1396 p.

MARGALIT, Avishai; RAZ, Joseph. "National self-determination". *Journal of Philosophy*. Vol. 87, núm. 9 (1990), p. 439-461 (1990)

MATAS, J. [et al.]. *The internal enlargement of the European Union*. Brussels: Centre Maurits Coppieters, 2010. 75 p.

MONTAGUT, T. "Ruptura i transició a la democràcia com a fonts de dos tipus de drets històrics compatibles per a Catalunya". *Revista Catalana de Dret Públic*. Especial sentència sobre l'Estatut (2010), p. 117-121

MONTAGUT, T. "Els drets històrics a Catalunya". *Ivs Fvgit: revista interdisciplinar de estudios histórico-jurídicos*. Núm. 15 (2007-2008), p. 125-137.

MONTAGUT, T. *Informe sobre la noció dels drets històrics i la seva aplicació a Catalunya* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2006. 13 p.
<http://www.iec.cat/butlleti/pdf/89_butlleti_Informe_Montagut.pdf>
[consulta: 22-07-2013]

MUÑOZ, J., GUINJOAN, M., VILAREGUT, R. "Les consultes sobre la independència: context, organització i participació". En: *Informe sobre l'estat de la democràcia a Catalunya 2010*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona i Institut de Govern i Polítiques Públiques, 2010. P. 197-252.

NORMAN, W. "Teoria federalista de la secessió". En: *Liberalisme polític i democràcies plurinacionals*. Barcelona: Institut d'estudis Autònoms, 2009. P. 285-362

O'NEILL, A. *A quarrel in a Faraway Country?: Scotland, Independence and the EU*. [Apunt fet el 14 de novembre de 2012 al blog *EutopiaLaw*]
<<http://eutopialaw.com/2011/11/14/685/>> [consulta: 22-07-2013]

PALOMARES AMAT, Miquel. "Las decisiones de los jefes de estado y de gobierno, en el seno del Consejo Europeo, como categoría jurídica para regular, transitoriamente, la participación en la Unión Europea de nuevos estados surgidos de la separación de estados miembros". *Revista d'Estudis Autònoms i Federals* [en línia]. Núm. 17 (Abril 2013), p. 146-183
<http://www20.gencat.cat/docs/governacio/IEA/documents/Forum%20dret%20a%20decidir/_reaf17_Palomares.pdf> [consulta: 27-01-2014]

PÉREZ TREMPES, P. *El marco (A)constitucional del debate sobre la secesión del Quebec*. Barcelona: Fundació Carles Pi i Sunyer, 2004. 77 p.

PI i MARGALL, F. *Les Nacionalitats: escrits i discursos sobre federalisme*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2010. 739 p.

PRAT DE LA RIBA, Enric. *La Nacionalitat catalana*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya, 2007. 128 p.

RADAN, P. "Lincoln, the Constitution and the Secession". En: *Secession as an international phenomenon: from America's Civil War to contemporary separatist movements*. Athens: University of Georgia Press, 2010. P. 56-75

RAWLS, J. *The Law of Peoples with "The Idea of Public Reason Revisited"*. Nova Delhi: Universal Law Publishing, 2012. 199 p.

RENAN, Ernest. *Qu'est-ce qu'une nation?: Conférence faite en Sorbonne le 11 mars 1882*. Paris: Calmann Lévy, 1882. 30 p.

REQUEJO, F.; CAMINAL, M. (eds.). *Liberalisme polític i democràcies plurinacionals*. Barcelona: Institut d'estudis Autònoms, 2009. 450 p.

REQUEJO, F. i GAGNON, A., (ed.). *Nacions a la recerca de reconeixement. Catalunya i el Quebec davant el seu futur*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2010. 250 p.

ROVIRA I VIRGILI, Antoni. *El Principi de les nacionalitats*. Barcelona: Barcino, 1932. 64 p.

ROVIRA I VIRGILI, Antoni. *Nacionalisme i federalisme*. Barcelona: Edicions 62, 1999. 231 p.

SÁIZ ARNÁIZ, Alejandro. "Constitución y secesión". *Parlamento y constitución* [en línia]. *Anuario*. Núm. 10 (Año 2006 – 2007), p. 33-56
<http://www.cortesclm.es/paginas/publicaciones/nooficiales/2006_2007.pdf> [consulta: 22-07-2013]

SANJAUME, Marc. "La secessió a la ciència política". *Via 20* [en línia]. *Revista del Centre d'Estudis Jordi Pujol*. Núm. 12 (2012), p. 32-42
<<http://www.jordipujol.cat/files/articles/sanjaume.pdf>> [consulta: 22-07-2013]

SEGATTI, P.; GUGLIELMI, S. "Padani o italiani?: i sentimenti nazionali degli elettori leghisti". *Il Mulino: rivista bimestrale di cultura e di politica*. Núm. 3 (2012), p. 431-438

SERRANO, Ivan. *Manual per redactar una bona pregunta pel referèndum sobre la independència* [en línia]. [Apunt fet el 5 d'abril de 2013 al blog Cercle Gerrymandering: Política per a iniciats i iniciades]
<<http://www.cerclegerrymandering.cat/pregunta-referendum-independencia/>> [consulta: 22-07-2013]

SEYMOUR, M. "Els pobles i el dret a l'autodeterminació". En: *Nacions a la recerca de reconeixement. Catalunya i el Quebec davant el seu futur*. Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2010. P. 55-73

SOLÉ TURA, J. *Autonomies, Federalisme i Autodeterminació*. Barcelona: Editorial Laia, 1987. 222 p.

SUNSTEIN, Cass. "Constitutionalism and Secession." *University of Chicago Law Review*. Núm. 58 (1991), p. 633-670

TAILLON, P. *Le référendum expression directe de la souveraineté du peuple? Essai critiques sur la rationalisation de l'expression référendaire en droit comparé*. Paris: Éditions Dalloz, 2012. 586 p.

TAYLOR, Charles. *Multiculturalism and "The politics of recognition": an essay.* Princeton (N.J.): Princeton University Press, cop. 1992, 112 p.

TAYLOR, Charles. *Reconciling the solitudes: essays on canadian federalism and nationalism.* Montreal [etc.]: McGill-Queen's University Press, 1993. 208 p.

TIERNEY, S. *Constitutional Referendums. The Theory and Practice of Republican Deliberation.* Oxford: Oxford University Press, 2012. VIII, 341 p.

THORP, A.; THOMPSON, G. *Scotland, independence and the EU.* London: Library House of Commons, 2011. 12 p.

<<http://www.parliament.uk/briefing-papers/SN06110>> [consulta: 22-07-2013]

TURP, Daniel. *Le Droit de choisir.* Montreal: Faculté de droit, Université de Montréal. THEMIS, 2004. 998 p.

[Sumari:

http://www.editionsthemis.com/uploaded/livre/tableMatières/tdm_drt_choisir.pdf [consulta: 22-07-2013]]

URRUTIA, I. "Territorial integrity and self-determination: The approach of the International Court of Justice in the advisory opinion on Kosovo". *Revista d'Estudis Autònoms i Federals*. Núm. 16 (2012), p. 107-139

VEGA, P. *La Reforma Constitucional y la problemática del poder constituyente.* Madrid: Tecnos, 1995. 309 p

VERGÉS, J. *Esmolar bé les eines: raons per a la nació, la llengua i la secessió.* [Treball encara no publicat]

VILAREGUT, Ricard. "El dret a decidir com a estratègia de moviment". *Revista del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya* [en línia]. Àmbits de Política i Societat. (29/01/2013)

<<http://ambitscolpis.com/2013/01/29/el-dret-a-decidir-com-a-estrategia-de-moviment/>> [consulta: 22-07-2013]]

VINTRÓ, Joan. *La Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya: un apunt jurídic* [en línia]. [Apunt fet el 7 de febrer de 2013 al blog de la Revista catalana de dret públic]

<<http://blocs.gencat.cat/blocs/AppPHP/eapc-rcdp/2013/02/07/la-declaracio-de-sobirania-i-del-dret-a-decidir-del-poble-de-catalunya-un-apunt-juridic-joan-vintro/>> [consulta: 22-07-2013]

VIVER, C. "El reconeixement de la pluralitat de l'Estat en l'ordenament jurídic espanyol". En: *Nacions a la recerca de reconeixement. Catalunya i el Quebec davant el seu futur.* Barcelona: Institut d'Estudis Autònoms, 2010. P. 213-235

WALKER, Edward W. *Dissolution: Sovereignty and the Breakup of the Soviet Union (The Soviet Bloc and After).* Lanham (USA): Rowman & Littlefield, 2003. 203 p.